

Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań

tel.: 85 95 710; fax: 85 31 332; e-mail: poznan@rio.gov.pl

adres do korespondencji: skrytka pocztowa nr 223; 60-967 Poznań 9

Poznań, dnia 6 lutego 2019 r.

WA-0280/5/2019

Pan
Jarosław Berendt
Burmistrz
Miasta Wągrowiec

W związku z wnioskiem z dnia 23 stycznia 2019 r., doręczonym w dniu 28 stycznia 2019 r. przy piśmie znak: OP. 440.1.2019), dotyczącym opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz opłat za korzystanie z wyżywienia w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu informuje, że podziela stanowisko prezentowane we wniosku.

Ad. 1

Przepis art. 52 ust. 15 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203, z późn. zm.) wskazuje, że opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz opłaty za korzystanie z wyżywienia w takich placówkach stanowią niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, o których mowa w art. 60 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.).

Z wyjaśnień Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2018 r. pn. „Opłaty za publiczne przedszkola a umowy cywilnoprawne”, zamieszczonych na stronie internetowej www.men.gov.pl wynika, że „...regulacje zawarte w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych, określające organy właściwe do ustalania wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego i wyżywienie w przedszkolach oraz sposób ustalania tych opłat, należy uznać za odrębne przepisy, o których mowa w art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Uchwała w przedmiocie ustalenia opłat za

korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz warunków całkowitego lub częściowego zwolnienia z nich ma charakter aktu prawa miejscowego – nie ma zatem zastosowania reguła wynikająca z art. 61 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przewidująca ustalanie należności, o których mowa w art. 60 tej ustawy (tj. niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publiczno-prawnym), w drodze decyzji właściwych organów.

Obowiązek ponoszenia opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w wysokości określonej we wspomnianej wcześniej uchwale rady gminy (która ustala stawkę godzinową za korzystanie z wychowania przedszkolnego) wynika wprost z przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym i aktualizuje się z chwilą rozpoczęcia korzystania z tego świadczenia. Natomiast dyrektor przedszkola, w drodze czynności materialno-technicznych, dokonuje stosownego obliczenia miesięcznej należności wynikającej z liczby godzin, w których dziecko korzystało w danym miesiącu z wychowania przedszkolnego.

Jedynie w przypadku zwolnienia z opłat (całkowitego lub częściowego) rozstrzygnięcie w tym przedmiocie następuje w drodze decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo upoważnionego przez niego dyrektora przedszkola (szkoły podstawowej), na podstawie art. 52 ust. 9 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

W związku z jednoznacznym rozstrzygnięciem w ustawie o publicznoprawnym, a nie cywilnoprawnym, charakterze przedmiotowych opłat, tym bardziej nie ma podstaw do zawierania przez dyrektorów przedszkoli publicznych umów cywilnoprawnych z rodzicami, określających wysokość i zasady wnoszenia opłat.

Dochodzenie należności budżetowych z tytułu nieuiszczonych opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego następuje na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dz. U. z 2017 r. poz. 1201).”

W odniesieniu do ustalania opłat za korzystanie z wyżywienia w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 106 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.). Stosownie do tych przepisów:

- 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju uczniów, szkoła może zorganizować stołówkę.*
- 2. Korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej jest odpłatne.*
- 3. Warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłki, ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.*
- 4. Do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłku w stołówce szkolnej,*

o których mowa w ust. 3, nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówek.

5. *Organ prowadzący szkołę może zwolnić rodziców albo pełnoletniego ucznia z całości lub części opłat, o których mowa w ust. 3:*

1) w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny;

2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

6. *Organ prowadzący szkołę może upoważnić do udzielania zwolnień, o których mowa w ust. 5, dyrektora szkoły, w której zorganizowano stołówkę.*

W myśl przywołanego przepisu art. 106 ust. 3 ustawy, dyrektor szkoły (przedszkola) w porozumieniu z organem prowadzącym ustala warunki korzystania ze stołówek, w tym wysokość opłat za posiłki i zasady pomniejszania tej należności w formie aktu wewnętrznego, zgodnie z ustalonym statutem placówki. W ocenie Izby, podobnie jak w przypadku opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego, również w przypadku opłaty za posiłki, nie ma żadnych podstaw do wydawania decyzji.

Natomiast analogicznie jak w przypadku opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego, również w przypadku zwolnienia z opłat za posiłki (całkowitego lub częściowego) przez organ prowadzący, decyzje wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) albo upoważniony przez niego dyrektor przedszkola, na podstawie art. 106 ust. 5 i 6 ustawy Prawo oświatowe.

Ad. 2 i 3

Odesłanie w art. 52 ust. 15 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych do art. 60 pkt 7 ustawy o finansach publicznych oznacza konieczność bezpośredniego stosowania do opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz opłat za korzystanie z wyżywienia w takich placówkach, uregulowań odnoszących się do środków publicznych stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym jako dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego pobieranych przez samorządowe jednostki budżetowe na podstawie odrębnych ustaw. Nie ma więc wątpliwości, że przestrzegać należy kolejnych przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących:

- właściwości organów w sprawach niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym (art. 61),
- potrącania zobowiązań z tytułu niepodatkowych należności budżetowych (art. 62 i 63),

- umarzania, odraczania i rozkładania na raty niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym (art. 64),
- odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania z tytułu niepodatkowych należności budżetowych (art. 65),
- egzekucji niepodatkowych należności budżetowych (art. 66),
- stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i Ordynacji podatkowej w sprawach niepodatkowych należności budżetowych (art. 67).

Zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.). W dziale III ustawy - Ordynacja podatkowa (art. 21 - 119) znajduje się Rozdział 6 Odsetki za zwłokę i opłata prolongacyjna. Nie ulega więc wątpliwości, że w zakresie odsetek od zaległości z tytułu opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz opłat za korzystanie z wyżywienia w takich placówkach, należnych od dnia 1 stycznia 2018 r., istnieje obowiązek naliczania odsetek odpowiednio jak dla zaległości podatkowych.

Stanowisko prezentowane przez Izbę nie stanowi wiążącej interpretacji prawa, a jedynie pogląd Izby w zakresie objętym pytaniami.

PREZES IZBY
Grażyna Wróblewska

